29/04/2023

Χριστοδουλίδης: Στοίχημα να καταστεί η Κύπρος πρότυπο εξωστρέφειας

/ Επικαιρότητα

Τη βούλησή του να μετατραπεί η Κύπρος σε πρότυπο εξωστρέφειας και συνεργασίας στην περιοχή, αξιοποιώντας όλες τις αναπτυξιακές της προοπτικές και ενισχύοντας τον συνδετικό ρόλο της μεταξύ Ανατολικής Μεσογείου και Ευρωπαϊκής Ένωσης, υπογράμμισε ο Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας Νίκος Χριστοδουλίδης, κατά τη διάρκεια της του ομιλίας στο Οικονομικό Φόρουμ των Δελφών.

Μιλώντας για το σύνθετο γεωπολιτικό περιβάλλον προκλήσεων και αστάθειας που διαμορφώνεται σε διεθνές επίπεδο, ο κ. Χριστοδουλίδης επισήμανε ότι τόσο η Ε.Ε.,

όσο και κάθε κράτος-μέλος βρίσκονται μπροστά σε σημαντικές αποφάσεις.

Ειδικότερα, αναφορικά με την Κύπρο σημείωσε ότι βρίσκεται ενώπιον ενός κρίσιμου διλήμματος. «Είμαστε αντιμέτωποι με μια ιστορική απόφαση, η οποία, ανάμεσα σε άλλα, θα καθορίσει το κατά πόσο θα επιλέξουμε την εσωστρέφεια και την απομόνωση ή θα τολμήσουμε να αναδειχτεί η χώρα μας, που είναι και κράτος-μέλος της ΕΕ αλλά και της ευρύτερης περιοχής της Ανατολικής Μεσογείου, ως πρότυπο εξωστρέφειας, ανάπτυξης και συνεργασίας», τόνισε ο ίδιος.

Σε αυτό το πλαίσιο, επισήμανε ότι μολονότι ανέλαβε τα καθήκοντά του σε μια ιδιάζουσα συγκυρία, τόσο σε περιφερειακό όσο και σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο, ο ίδιος είναι αποφασισμένος να ακολουθήσει μια πολιτική «ενίσχυσης της συνεργασίας, αναζωογόνησης της πολυμέρειας και θεσμοθέτησης του διαλόγου».

«Αυτή εκτιμώ ότι είναι η οδός που πρέπει να ακολουθήσουμε και σήμερα αν θέλουμε να μετατρέψουμε την κρίση σε ευκαιρία», σημείωσε.

Σε αυτό το πλαίσιο, αναφέρθηκε στον **παραδειγματικό ρόλο που διαδραματίζουν τα πολυμερή και τριμερή σχήματα συνεργασίας, στα οποία μετέχουν η Κύπρος και Ελλάδα, τα οποία, όπως υποστήριξε, αποδεικνύουν ότι οι συνέργειες είναι «ο μόνος δρόμος που μπορεί να δημιουργήσει πραγματική ελπίδα για το αύριο».**

Αναφερόμενος στη βούλησή του για μια εξωστρεφή εξωτερική πολιτική της Κύπρου, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας τόνισε τον κομβικό ρόλο της χώρας, η οποία λειτουργεί ως «είσοδος και εκπρόσωπος των κρατών της περιοχής της Ανατολικής Μεσογείου στην Ευρωπαϊκή Ένωση».

Ειδική αναφορά έκανε και στον ενεργειακό ρόλο που μπορεί να διαδραματίσει η περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου στην προσπάθεια της ΕΕ για απεξάρτηση από το ρωσικό φυσικό αέριο.

«Η επόμενη μέρα του πολέμου στην **Ουκρανία** μπορεί να βρει ακόμα πιο ενισχυμένη τη σημασία της Ανατολικής Μεσογείου και της ευρύτερης Μέσης Ανατολής για την Ευρώπη», είπε ο Πρόεδρος Χριστοδουλίδης.

«Συνεπώς, αναβαθμισμένος θα είναι δυνητικά και ο ρόλος της Κύπρου ως της **φυσικής και ουσιαστικής γέφυρας για προώθηση αυτής της αμοιβαία επωφελούς σχέσης** αρκεί και εμείς ως κράτος να είμαστε έτοιμοι ως προς όλες τις συνιστώσες ισχύος μιας χώρας και τη διεθνή μας αξιοπιστία», συμπλήρωσε.

Η υιοθέτηση μιας τέτοιας πολυμερούς και εξωστρεφούς πολιτικής είναι ικανή να «ενισχύσει και τις προσπάθειές μας για σπάσιμο του αδιεξόδου στο **Κυπριακό**», εκτίμησε ο Νίκος Χριστοδουλίδης, χαρακτηρίζοντας το συγκεκριμένο ζήτημα ως «ύψιστη προτεραιότητα της διακυβέρνησής του». Σε αυτό το επίπεδο αναφέρθηκε στη επιδίωξή του για έναν πρωταγωνιστικό ρόλο της ΕΕ, πάντα εντός του πλαισίου των Ηνωμένων Εθνών, όπως ξεκαθάρισε.

«Ειδικότερα, στόχος μας είναι η **διασύνδεση των ευρωτουρκικών σχέσεων με την επανέναρξη των διαπραγματεύσεων** για την επίλυση του Κυπριακού στη βάση της συμφωνημένης μορφής λύσης με ένα περιεχόμενο ευρωπαϊκών προδιαγραφών», ανέφερε.

Όπως εξήγησε, στόχο αποτελεί η ανάπτυξη μιας ολοκληρωμένης συζήτησης στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και, προς επίτευξη αυτού η κυπριακή κυβέρνηση έχει ήδη επεξεργαστεί σχετικό έγγραφο πολιτικής, με κομβικό σημείο την πρόταση για τον διορισμό από την Ευρωπαϊκή Ένωση μιας πολιτικής προσωπικότητας που θα αναλάβει τα ηνία προς αυτή την κατεύθυνση.

«Δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι όταν αναφερόμαστε στη συνολική επίλυση του Κυπριακού, δεν μιλάμε μόνο για την αφαίρεση του συρματομπλέγματος που διαχωρίζει το έδαφος και τον λαό, και την αποχώρηση των ξένων στρατευμάτων, πρωτίστως αναφερόμαστε στην αποκατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων όλων των νόμιμα διαμενόντων στην Κύπρο, Ελληνοκυπρίων, Τουρκοκυπρίων, Μαρωνιτών, Αρμενίων και Λατίνων, που δεν έχουν το δικαίωμα ελεύθερης διακίνησης, εγκατάστασης, διαμονής, εργασίας, ιδιοκτησίας», τόνισε ο ίδιος.

Σε σύντομη συζήτηση με τον δημοσιογράφο Νίκο Χατζηνικολάου, που ακολούθησε μετά την ομιλία του, ο κ. Χριστοδουλίδης ξεκαθάρισε ότι για την κυβέρνησή του «η μη επίλυση του Κυπριακού δεν αποτελεί επιλογή». Όπως σημείωσε, «η συνέχιση της παρούσας κατάστασης πραγμάτων είναι καταστροφική για το σύνολο του κυπριακού λαού, Ελληνοκύπριους και Τουρκοκύπριους, και είναι αρνητικότατη για

την περιοχή». «Από δικής μας πλευράς θα πράξουμε ό,τι είναι δυνατόν για να δημιουργηθούν δεδομένα επίλυσης», τόνισε.

Ταυτόχρονα, στο πρόσωπο του Έλληνα Πρωθυπουργού Κυριάκου Μητσοτάκη, ο οποίος παρίστατο στη συζήτηση, ο κ. Χριστοδουλίδης ευχαρίστησε την Ελλάδα για τη σταθερή και διαχρονική στήριξή της στις προσπάθειες επίλυσης του Κυπριακού.

Τέλος, ερωτηθείς για τις επερχόμενες εκλογές στην Ελλάδα και την Τουρκία σημείωσε ότι ευχή της Κυπριακής Δημοκρατίας είναι από τις εκλογές και στις δύο περιπτώσεις «να προκύψουν σταθερές και ισχυρές κυβερνήσεις».

Σημειώνεται ότι πριν από την έναρξη της ομιλίας του, ο Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας πραγματοποίησε την κλήρωση της Hellas Sat για δύο φοιτητές, έναν από την Κύπρο και ένα από την Ελλάδα, οι οποίοι θα μεταβούν στις ΗΠΑ για να παρακολουθήσουν την εκτόξευση του Falcon 9-SpaceX.

Ολόκληρη η συζήτηση του Προέδρου της Δημοκρατίας με τον δημοσιογράφο Ν. Χατζηνικολάου

Μετά την ομιλία του, ο Πρόεδρος Χριστοδουλίδης παρακάθισε σε ανοικτή συζήτηση με τον δημοσιογράφο Νίκο Χατζηνικολάου, ο οποίος τον χαρακτήρισε ως νέο πολιτικό στον οποίο ακουμπά το έθνος πολλές ελπίδες.

Η συζήτηση διεξήχθη ως ακολούθως:

Ερώτηση: Κύριε Πρόεδρε, πώς βλέπετε τον ρόλο της Κύπρου και της Ελλάδας, και κατ' επέκταση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στην οποία και οι δύο ανατρέχουν ως πυλώνα σταθερότητας στην περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου –που πρέπει να πούμε ότι είναι η γέφυρα ανάμεσα στην Ευρώπη και τη Μέση Ανατολή;

Απάντηση: *Να ξεκινήσω λέγοντας ότι η περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου και της ευρύτερης Μέσης Ανατολής γειτνιάζει με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Είναι μια περιοχή ιδιαίτερης γεωστρατηγικής σημασίας. Διακυβεύονται εκεί πολλά συμφέροντα και ως Ευρωπαϊκή Ένωση οφείλουμε να έχουμε ξεκάθαρους στόχους στην περιοχή, ξεκάθαρη στρατηγική. Ο ρόλος της Κύπρου και της Ελλάδας εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης ως οι χώρες που εκπροσωπούν, αν θέλετε, την περιοχή στις συζητήσεις που γίνονται στις Βρυξέλλες, είναι να αναδείξει τη σημασία της περιοχής για τα συμφέροντα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.* ***Η διεθνής προσοχή σήμερα, δικαιολογημένα, είναι στραμμένη στην Ουκρανία****. Είναι στραμμένη στις συνέπειες της παράνομης ρωσικής εισβολής στην Ουκρανία. Αυτό έχει*

οδηγήσει το διεθνές ενδιαφέρον να είναι σαφώς πιο μειωμένο για τις εξελίξεις στην περιοχή, για το τι γίνεται στη Μέση Ανατολή και το τι γίνεται ευρύτερα στις χώρες του Κόλπου. Και εδώ είναι δική μας ευθύνη, ακόμη μεγαλύτερη ευθύνη της Ελλάδας και της Κύπρου, που ναι πολύ σωστά στηρίζουμε την ευρωπαϊκή πολιτική στην Ουκρανία, αλλά την ίδια στιγμή να κρατήσουμε το ενδιαφέρον για την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ερώτηση: Κύριε Πρόεδρε, άκουσα στην ομιλία σας να αναφέρεστε στην ενέργεια. Να αναφέρεστε στο φυσικό αέριο. Θέλω να γίνετε αναλυτικότερος, γιατί αυτό είναι το κρίσιμο θέμα της περιόδου στη συμβολή των ενεργειακών αποθεμάτων της Ανατολικής Μεσογείου στην ενεργειακή ασφάλεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Είναι αυτό ένα σημαντικό μαξιλάρι ασφάλειας που δίνει έναν νέο ρόλο στην Ευρώπη;

Απάντηση: *Η μεγαλύτερη αδυναμία της Ευρώπης στη σημερινή κρίση με την Ουκρανία, με αφορμή τη ρωσική εισβολή, είναι η ενεργειακή της εξάρτηση από το ρωσικό φυσικό αέριο. Σίγουρα η Ανατολική Μεσόγειος από μόνη της δεν μπορεί να αντικαταστήσει το ρωσικό φυσικό αέριο. Δεν υπάρχουν τέτοιες ποσότητες που μπορούν συνολικά να αντικαταστήσουν το ρωσικό φυσικό αέριο, αλλά σίγουρα υπάρχουν εκείνες οι ποσότητες που θα μπορούν να αμβλύνουν την εξάρτηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης από τη* ***Ρωσική Ομοσπονδία****. Ήδη η* ***Ευρωπαϊκή Ένωση*** *έχει επενδύσει στην περιοχή και αναμένουμε να υπάρξει περισσότερη τεχνική οικονομική στήριξη από πλευράς της Ευρωπαϊκής Ένωσης, έτσι ώστε να μπορούμε να αξιοποιήσουμε το δυναμικό της περιοχής που σύμφωνα με τους ειδικούς, σύμφωνα με αυτούς που γνωρίζουν καλύτερα από εμάς, τα ενεργειακά αποθέματα της Ευρώπης μπορούν να καλύψουν 15-16% των αναγκών της Ευρωπαϊκής Ένωσης τα επόμενα 25 χρόνια.*

Ερώτηση: Κύριε Πρόεδρε, αισίως φέτος κλείνω 40 χρόνια στη δημοσιογραφία, από το 1983. Θυμούμαι πάντοτε να γράφουμε για την Κύπρο και το Κυπριακό και θυμούμαι πάντοτε να υπάρχει μια εσωτερική συζήτηση στις εφημερίδες ότι το Κυπριακό δεν πουλάει, γιατί είναι ένα χρονίζον θέμα, ένα θέμα που έχουν χαθεί οι ελπίδες του έθνους ότι μπορεί να λυθεί. Θέλω να σας ρωτήσω λοιπόν αν αυτό ισχύει ή όχι. Εγώ θα μου επιτρέψετε, το κάνω για πρώτη φορά, να πω με συναισθηματική φόρτιση ότι είμαστε όλοι Κύπριοι και πρέπει να το λέμε δυνατά. Το λέμε για την Ουκρανία, το λέμε για τη Γαλλία. Είμαστε όλοι Κύπριοι. Και θέλω να σας ρωτήσω αν υπάρχουν ελπίδες, πραγματικές ελπίδες για την επίλυση του Κυπριακού και τι ρόλο θα έπαιζε η επίλυσή του ως ενισχυτικό στοιχείο στη σταθερότητα της ευρύτερης περιοχής.

Απάντηση: *Να σας ευχαριστήσω πρώτα απ' όλα για το σχόλιο σας, αλλά και να αξιοποιήσω την παρουσία του Πρωθυπουργού εδώ για να ευχαριστήσω για τη στήριξη της ελληνικής κυβέρνησης στις προσπάθειες επίλυσης του Κυπριακού.*

Μιλήσαμε προηγουμένως για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η σημαντικότερη επιτυχία της Κυπριακής Δημοκρατίας από ιδρύσεώς της το 1960 σε εξωτερικό επίπεδο ήταν η ένταξή στην Ευρωπαϊκή Ένωση, που δεν θα μπορούσε να ήταν πραγματικότητα αν δεν υπήρχε η στήριξη της ελληνικής κυβέρνησης και της ελληνικής Βουλής των Ελλήνων. Θέλω απλώς και εγώ να αξιοποιήσω τη σημερινή ευκαιρία για να ευχαριστήσω, εκ μέρους του Κυπριακού λαού.

Αγαπητέ Νίκο, ασχέτως αν πουλάει ή όχι το Κυπριακό, για μας η μη επίλυση του Κυπριακού δεν αποτελεί επιλογή. Η συνέχιση της παρούσας κατάστασης πραγμάτων είναι καταστροφική για το σύνολο του κυπριακού λαού, για ελληνοκύπριους και τουρκοκύπριους. Είναι αρνητικό για την περιοχή μας και από δικής μας πλευράς θα πράξουμε ότι είναι δυνατόν έτσι ώστε να δημιουργηθούν δεδομένα που θα μας οδηγήσουν στην επίλυση του Κυπριακού.

Είναι ακριβώς μέσα σε αυτό το πλαίσιο που, αν θέλετε, προσεγγίζουμε και αυτή τη νέα προσπάθεια σε σχέση με την ανάγκη επανέναρξης των συνομιλιών. Πριν λίγο καιρό ήμουν στις Βρυξέλλες. ήταν η πρώτη μου παρουσία στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο. Είχα προηγουμένως την ευκαιρία να δω τους Προέδρους θεσμικών οργάνων, εκφράζοντας μια, αν θέλετε, νέα προσέγγιση σε σχέση με το Κυπριακό. Ξέρετε, δεν μπορούμε να αλλάξουμε τη γεωγραφία. ***Η Τουρκία, η Κύπρος, η Ελλάδα θα είναι πάντα γειτονικά κράτη. Και φυσικά επιθυμούμε με τους γείτονές μας να έχουμε άριστες σχέσεις. Την ίδια στιγμή γνωρίζουμε ότι χωρίς την επίλυση του Κυπριακού δεν μπορούν να υπάρξουν αυτές οι άριστες σχέσεις****. Και η δική μας νέα, αν θέλετε προσέγγιση είναι η ετοιμότητά μας να συζητήσουμε μια θετική ατζέντα για την Τουρκία και τις σχέσεις της Τουρκίας με την Ευρωπαϊκή Ένωση, σε συνδυασμό με την επανέναρξη των συνομιλιών και την επίλυση του Κυπριακού.*

Οι διαπραγματεύσεις για το Κυπριακό ξεκίνησαν για πρώτη φορά το 1976. Κάθε επόμενη προσπάθεια επίλυσης του Κυπριακού τα δεδομένα ήταν σαφώς χειρότερα και τα αποτελέσματα των διαπραγματεύσεων ήταν σαφώς πιο αρνητικά, ειδικά για τους Ελληνοκύπριους. Η πρώτη φορά στην ιστορία των διαπραγματεύσεων που οι συγκλίσεις που πετύχαμε στο τραπέζι των συνομιλιών ήταν πιο θετικές από την προηγούμενη προσπάθεια, ήταν ***η τελευταία διαπραγματευτική διαδικασία και ένας βασικός λόγος που υπήρξαν αυτές οι θετικές εξελίξεις ήταν η παρουσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο τραπέζι των συνομιλιών*** *. Και ναι, θεωρούμε ότι με την Ευρωπαϊκή Ένωση να διαδραματίζει έναν πρωταγωνιστικό ρόλο, πάντα εντός του πλαισίου των Ηνωμένων Εθνών –δεν μιλάμε για αντικατάσταση του ρόλου των Ηνωμένων Εθνών, μιλάμε για ενίσχυση των προσπαθειών των Ηνωμένων Εθνών από πλευράς Ευρωπαϊκής Ένωσης– θεωρώ ναι, ότι ο στόχος είναι εφικτός.*

Ερώτηση: Κύριε Πρόεδρε, θα κλείσω ζητώντας ένα σύντομο σχόλιο σας για τις ελληνικές και για τις τουρκικές εκλογές που γίνονται με απόσταση μιας εβδομάδας και για τις επιπτώσεις που μπορεί να έχουν τα αποτελέσματά τους στην επόμενη μέρα στις εξελίξεις στην ευρύτερη περιοχή.

Απάντηση: *Δεν ψηφίζουμε ούτε στην Ελλάδα, ούτε στη Τουρκία. Σίγουρα μας ενδιαφέρουν πάρα πολύ οι εκλογές και στην Ελλάδα και στην Τουρκία. Εκείνο, όμως, που μπορώ να πω με βεβαιότητα είναι τι ελπίζουμε. Ελπίζουμε μέσα από τις* ***εκλογές*** *θα υπάρξει σταθερότητα και στην Ελλάδα και στην Τουρκία. Για εμάς το βασικό ζητούμενο μέσα από τις εκλογές είναι να υπάρξουν σταθερές και ισχυρές κυβερνήσεις.*